

Продовжуємо знайомити наших читачів із продукцією та діяльністю українських видавництв. У цьому числі «Бібліотечної планети» йтиметься про книжки, що випускає в серії «Карта світу» видавництво «Фоліо»

СУЧАСНІСТЬ І МАКСИМАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ – НИНІШНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Видавати книги в перекладі державною мовою в Україні – ризикована і зазвичай комерційно не вигідна справа. Проте в умовах економічної кризи, у боротьбі за клієнта, у жорсткій конкуренції на книжковому ринку України з російськими виданнями вітчизняні видавництва дедалі частіше зважуються на експерименти. Не стало винятком і харківське «Фоліо», яке, маючи на меті популяризувати українську книгу, долучити свого покупця до читання саме державною мовою, вирішило видати серію сучасної зарубіжної літератури в українському перекладі під назвою «Карта світу».

СЕРІЯ «Карта світу», яку видавництво розпочало видавати у 2010 році, включає в себе кращі зразки сучасної європейської та світової прози кінця ХХ – початку ХХІ століть в українському перекладі. Серія має на меті познайомити вітчизняного читача з письменниками не лише з тих країн, що їх нині вважають законодавцями сучасної літературної моди (Франція, Німеччина, США), а й невеличких держав, з літературою яких українці ознайомлені зовсім коротко (Естонія, Фінляндія, Швеція, Данія, Норвегія, Словенія, Хорватія, Сербія, Чехія, Польща). Характерною спільною рисою цих видань, різноманітних за жанром, викладом, побудовою, є їхня сучасність. (Найдавніша книга серії – «Хіросіма – любов моя» Маргеріт Дюрас побачила світ 1960 року). До того ж, усі без винятку книги – беззаперечні бестселери на батьківщинах їхніх авторів.

Географія країн, які представляють автори серії «Карта світу», не обмежуватиметься вищезгаданими державами, а постійно розширюватиметься, адже сучасна література багата письменниками, талант яких зумів завоювати визнання не лише на теренах власної країни, але й далеко за її межами. Й, вірогідно, «фоліовська» перекладна література відіграватиме значну роль у процесі становлення інтересу і любові вітчизняного читача до зарубіжної літератури та українського слова.

У січні 2010 року вийшла друком перша книга серії – «Хіросіма – любов моя» французької письменниці **Маргеріт Дюрас** (справжнє прізвище – Донадьє). Авторка – учасниця Другої світової війни й руху Опору, член комуністичної партії, акторка, режисер, сценарист, талановита й плідна письменниця: у період з 1943 по 1993 рік написала й видала 34 (!) романи. До того ж, вона володарка літературної Гонкурівської премії за автобіографічну повість «Коханець» (1984). Чи не тому головна тема всієї творчості Маргеріт Дюрас – бунт проти безбарвного буденного життя. Твір «Хіросіма – любов моя» не став винятком. Сюжет книги – зустріч влітку 1957 року французької акторки, яка приїхала на зйомки міжнародного фільму про мир, і японського архітектора в Хіросімі. Обоє – люди сімейні, вони переживають бурхливий, але короткий любовний роман: один день і дві ночі, на тлі якого, наче спала-

хи, проходять спогади про жахливі картини атомного бомбардування американцями Хіросіми у 1945-му й життя героїні в роки фашистської окупації у французькому Невері.

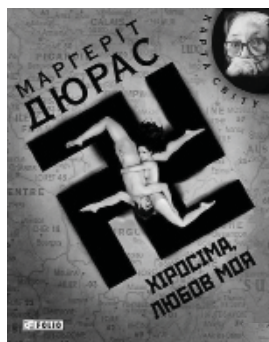
На основі книги за сценарієм авторки було знято фільм «Хіросіма, любов моя», який отримав «Оскар» за кращий сценарій, а також спеціальну нагороду на Канському кінофестивалі у 1959 році.

Наступною книгою серії стала «Жінка» угорського письменника **Петера Естерхазі**, що вийшла друком в лютому цього року. Автор – нащадок однієї з найдавніших аристократичних родин в Угорщині, лауреат численних престижних угорських та міжнародних літературних премій. Його твори перекладені більш ніж двадцятьма мовами й широко відомі у світі. «Жінка» – текстова мозаїка з десятків жіночих характерів, емоцій, переживань, що їх автор проглядає крізь поведінку героїнь, непомітні дрібниці й запахи. Ця книга – своєрідна хвалебна пісня П. Естерхазі жінкам: вродливим і негарним, добрим і злим, огрядним і худорлявим, вірним і легковажним, звабленим і бридким, байдужим і невситимим, – і все це з погляду чоловіка, який вважає себе вмілим коханцем, серцеїдом, закоханим у всіх жінок на світі.

Ще однією новинкою для українського читача найближчим часом стане перший роман французької письменниці **Жеральдін Бегбеде** «Спонсори». Книга розповідає про Сербію після повалення режиму Мілошевича. Авторка знайомить читача з фінансистами третього типу, скоробагачками, колишніми воєнними злочинцями, різного роду контрабандистами й сумнівними політиками, які їздять у броньованих лімузинах і мешкають зі своїми «ляльками» та особистими охоронцями в розкішних віллах у Белграді або на морському узбережжі Чорногорії. Характерною рисою «Спонсорів» є кінематографічність. Це своєрідний кумедний і бурхливий дорожній роман, де виявляється, що можна стати кінозіркою за три тижні. У творі показується, що в колишній Югославії без Мілошевича змінилося все, та насправді не змінилося нічого – панує навіженство, розгнуданість і хаос.

В українському перекладі вийде у світ і книга італійського письменника **Роберто Савіано** «Гомор-

ра». Написано її в жанрі журналістського розслідування. Це твір про підприємницьку діяльність неаполітанської мафії, яка заправляла цілою злочинною імперією, побудованою на грошах, залякуванні та вбивствах. Це лише перша книжка молодого автора, проте вона вже стала бестселером в Італії. Щоправда, «Гоморра» принесла Р. Савіано не лише визнання у світі та численні міжнародні нагороди, а й ворогів-мафіози, погрози яких змушують письменника постійно бути під супроводом охорони. На основі цього твору знято фільм, що отримав Великий приз журі в Каннах.

Чимало авторів романів, що вийдуть друком у серії «Карта світу», – лауреати Нобелівських премій з літератури. Один із них – сучасний французький письменник **Жан-Марі Гюстав Леклезіо**, якого вже зачислили до сучасних класиків. Його роман має вийти у «Фоліо» під назвою «**Дієго і Фріда**». Він розповідає про історію життя та кохання двох видатних художників ХХ століття – Дієго Рівери і Фріди Кало. Їхній зв'язок кардинально змінив життя зрілого художника, а Фріду перетворив на культову художницю минулого століття. За романом, виданим 1993 року, через десять років було знято кінострічку «Фріда», що названа одним із найвизначніших фільмів 2003 року. А 2008-го письменнику й власнику премії Ренодо (1964) Жану-Марі Гюставу Леклезіо, автору понад 30 романів, збірок новел присудили Нобелівську премію з літератури.

До серії «Карта світу» ввійдуть не менш значущі твори письменників різних країн: «Портрет» П'єра Ассюліна, «Французький роман» Фредеріка Бегбеде (Франція); «Доктор Фаустус» Томаса Манна й «Вдихвидих» («Каруселі дихання») Герти Мюллер (Нобелівська премія з літератури 2009 року), «Парфуми» й «Голубка» Патріка Зюскінда (Німеччина);

«Петролеум» Пабло Пазоліні, «Летючі камені» Луїджі Малерба, «Без крові» й «Така історія» Алессандро Барікко (Італія); трилогія «Міленіум» Стіга Ларсона (Швеція), що стала бестселером номер один в Європі 2009 року; «Рукопис Гробу Господнього» Жака Нейрінка (Бельгія); «Корови Сталіна» та «Крихітка Джейн» Софі Оксанен (Естонія – Фінляндія); «Бігуни» Ольги Токарчук (Польща); «Пташка співока», «Стара хвороба» й «Ніч вогню» Решата Нурі Гюнтекіна, «Сад мертвих поетів» Бігле Карасу, «Біла фортеця» та «Спогади й місто» Орхана Памука (Туреччина); «Ловець у житті» Джерома Девіда Селінджера (США); «Колекційна річ» Тібора Фішера та «Клеркенвельські оповіді» Пітера Акройда (Велика

Британія). Це далеко не весь список видань, що готуються до друку. З часом він поповнюватиметься й розширюватиметься цікавими новинками.

Відмінною рисою серії «Карта світу» є й технологія оформлення палітурок видань. Зокрема, характерною для них є фігурна вирубка в обкладинці, себто вирізи, крізь які читач може проглядати картинку, зображену на нижній сторінці книги. Приміром, крізь круглу вирубку в книзі Петера Естерхазі «Жінка» можна побачити жіночі груди, а крізь виріз фашистської свастики у книзі Маргеріт Дюрас «Хіросіма – любов моя» видніється схрещення жіночого й чоловічого тіл.

Позиції української перекладної книги на теренах нашої батьківщини поступово укріплюються, міне час і видання вітчизняного виробника зможуть потіснити позиції російськомовних друків, а відтак стати ще більш конкурентними.

І значну роль у цьому відіграє серія «Карта світу», котра знайомить читача з відомими письменниками сучасності, історією та культурою багатьох народів й, можливо, стане своєрідним міжкультурним містком, що об'єднає Україну зі світом.

ФАНТАСТИКА І ФЕНТЕЗІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

*Я покажу вам безліч світів –
Оригінальних і капризних...
Михайль Семенко*

СОЦІОЛОГІЧНІ дослідження, що їх проводять великі публічні й обласні універсальні наукові бібліотеки України, свідчать про неабиякий інтерес користувачів до такого жанру, як фантастика, та її піджанру – фентезі. Особливо цей потяг простежується в молодіжному середовищі. Це підтверджують і дані вивчень читацьких практик українського соціуму, які проводяться в рамках здійснюваного з 1994 р. Інститутом соціології НАН України моніторингу „Українське суспільство”. Він

дає змогу дослідити місце читання в житті українців, їхні літературні уподобання залежно від віку, освіти тощо. Так, інтерес до фантастики в цілому висловили 10% читаючих українців, особливо чоловіки. Та найбільшу захопленість цим жанром проявляє молодь віком 18–29 років (майже 20%). У рейтингу літературних видів і жанрів фантастика та фентезі, за уподобаннями населення, випереджають усю класичну та сучасну літературу (українську, російську, зарубіжну), поезію, мемуари,

А. Трокай